

Ευρωπαϊκή Τριλογία Μη-λύσεων

20 Ιανουαρίου 2013

Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) τόλμησε το περασμένο καλοκαίρι να μιλήσει περί σημαντικής πιθανότητας διάλυσης της Ευρωζώνης. Σήμερα, ο ίδιος και ο κ. Μπαρόσο, δηλώνουν ικανοποιημένοι ότι ο κίνδυνος αυτός εξαφανίστηκε και η υπαρξιακή κρίση του κοινού νομίσματος αρχειοθετήθηκε. Η ύφεση των spreads και η επιστροφή ενός ποσοστού των κεφαλαίων που είχαν αποδημήσει από τις τράπεζες της περιφέρειας αποτελούν τα «πειστήρια» του τέλους της Κρίσης. Πόσο όμως πείθουν;

Η Ευρωζώνη για τρία χρόνια τώρα, βιώνει τριπλή κρίση *τραπεζών, χρέους, ύφεσης*. Εφ' ενός, ολόκληρα τραπεζικά συστήματα (π.χ. Ιρλανδίας, Ισπανίας) πτώχευσαν και έπρεπε να διασωθούν από κράτη τα οποία όμως κι αυτά πτώχευσαν την στιγμή που ανέλαβαν τις ζημιές των τραπεζών τους. Αφ' ετέρου, άλλα κράτη (π.χ. Ελλάδα, Πορτογαλία) πτώχευσαν πρώτα παρασύροντας μαζί τους, σε δεύτερη φάση, τα τραπεζικά τους συστήματα. Αυτός ο θανάσιμος εναγκαλισμός πτωχευμένων κρατών και πτωχευμένων τραπεζών απείλησε τον πυρήνα της Ευρωζώνης την στιγμή που χτύπησε την βόρεια Ιταλία. Και σαν να μην έφτανε αυτό, η πολιτική απόφαση της Ευρώπης να αντιμετωπίσει το πρόβλημα με γενικευμένη λιτότητα τροφοδότησε την Ύφεση η οποία, με την σειρά της, ενίσχυσε ακόμα πιο πολύ τον θανάσιμο εναγκαλισμό πτωχευμένων κρατών και τραπεζών. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση ήταν αναγκαίες τρεις κινήσεις:

- (1) Να αποσυνδεθεί η τραπεζική κρίση από εκείνη του δημόσιου χρέους εξασφαλίζοντας άμεση ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών από το EFSF (ή το ESM), παρακάμπτωντας τα κράτη (δηλαδή χωρίς τα κεφάλαια αυτά να προστίθενται στο εθνικό δημόσιο χρέος).
- (2) Να δημιουργηθεί ένα μόνιμο, πραγματικό ανάχωμα που θα σταματήσει την σειριακή πτώχευση του ενός κράτους μετά το άλλο.
- (3) Ένα αναπτυξιακό επενδυτικό πρόγραμμα, ένα ευρωπαϊκό Νιου Νητλ, ώστε να αντιμετωπιστεί η Ύφεση.

Έγιναν αυτές τις κινήσεις ώστε να μπορούμε να μιλάμε για το Τέλος της Κρίσης; Η «επίσημη» απάντηση είναι ότι: Ως προς το (1), η Ευρωπαϊκή Ένωση προχώρησε στην κεντρική επίβλεψη από την ΕΚΤ των συστημικών τραπεζών. Ως προς το (2), η ΕΚΤ ανακοίνωσε την άνευ περιορισμού αγορά ομολόγων της Ιταλίας και Ισπανίας σε περίπτωση επικείμενης πτώχευσής τους. Κι ως προς το (3) είχαμε την υπογραφή του Συμφώνου Ανάπτυξης. Δυστυχώς καμία από αυτές τις κινήσεις δεν στέκονται στο ύψος των περιστάσεων.

- (1) Η κεντρική επίβλεψη 30 ή 40 μεγάλων τραπεζών από την ΕΚΤ είναι *εκτός θέματος*, δεδομένου ότι το κόστος ανακεφαλαιοποίησης εξακολουθεί να

- βαραίνει το δημόσιο χρέος της κάθε χώρας και, έτσι, ο θανάσιμος εναγκαλισμός πτωχευμένων τραπεζών και κρατών καλά κρατεί.
- (2) Το πρόγραμμα αγορών ομολόγων της ΕΚΤ, το λεγόμενο OMT, θα παραμένει ανενεργό και ανύπαρκτο, δεδομένου ότι όποια κυβέρνηση στην Ρώμη ή στην Μαδρίτη το ενεργοποιήσει θα πέσει αμέσως (από την στιγμή που θα πρέπει να υπογράψει Μνημόνιο-αλά-ελληνικά).
 - (3) Το Σύμφωνο Ανάπτυξης είναι μόνο για το θεαθείναι, καθώς αφορά ένα μικρό ποσό (μη αξιοποιημένα κονδύλια του ΕΣΠΑ) του οποίου η διάθεση θα εξακολουθεί να σκαλώνει στην γραφειοκρατία των Βρυξελλών. Άλλωστε ο μόνος λόγος υπογραφής του ήταν να λειτουργήσει ως το φύλο συκής που επέτρεψε στον κ. Ολάντ να προσυπογράψει το Δημοσιονομικό Σύμφωνο – την πιο ανόητη και υφesiaκή συμφωνία στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η τριλογία αυτή μη-λύσεων εξασφάλισε στην Ευρωζώνη λίγο περισσότερο χρόνο. Οι ηγέτες μας φαίνονται, άλλη μια φορά, αποφασισμένοι να τον σπαταλήσουν. Στο μεταξύ, αθόρυβα, στα μουλωχτά, υπό τις ζητωκραυγές πολιτικών και αγορών που γιορτάζουν το... τέλος της, η Κρίση κατακρεουργεί τον κοινωνικό και οικονομικό ιστό της ηπείρου μας.